

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Leto IV - Cena 15 lir - 10 jugolir - 2.50 din

TRST nedelja 19. septembra 1948

Spedizione in abbon. postale
Postnina plačana v gotovini

Štev. 1003

Zahtevamo ukinitve povišanja cen

ANGLO-AMERISKI VOJASKI UPRAVI
(GEN. GAITHER)

TRST

Sprico naraščanja cen življenjskih potrebščin se skupina antifasističnih žena Sentjakobskega okraja obrača na vojaško upravo z energičnim protestom in zahteva takojšnjo revizijo povišanja cen, ker postaja ekonomsko stanje delavskih družin vedno bolj pretežno in se s tem resno ogroža po. ložaj številnih družin brezposelnih in volnih vdov.

To stanje je posledica napačne gospodarske politike, ki jo vodi vojaška uprava z uvajanjem Marshallovega plana na Tržaškem ozemlju, ki ovira gospodarski razvoj Tržaškega ozemlja z njegovim zaledjem. Takšno nadaljevanje gospodarske potezave vodi nujno k brezupnemu in nemogočemu življenju delavskih družin. Zato zahtevamo, da vojaška uprava preneha s takim načinom upravljanja, ki povzroča bedo in lakoto delovnega ljudstva na tem delu Tržaškega ozemlja.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

SKUPINA ŽENA
SENTJAKOBSKEGA OKRAJA

Delegacija antifasističnih žena, ki je gornje pismo nesla gen. Gaitherju, ga večer popoldne ni mogla oddati, ker so bili uradi zaprti, in ga bo zato oddala v ponedeljek zjutraj.

Esigiamo la revoca dell'aumento dei prezzi

AL GOVERNO MILITARE ANGLO-AMERICANO

per il generale GAITHER

Un gruppo di donne antifasciste del rione di S. Giacomo, visto il continuo aumento del costo della vita, rivolge al G. M. anglo-americano una energica protesta ed esige dallo stesso l'immediata revisione dell'aumento dei prezzi in quanto l'economia delle nostre famiglie operaie viene a trovarsi in una situazione sempre più precaria, acuita maggiormente dalla situazione delle numerose famiglie dei disoccupati e delle vedove di guerra. L'attuale situazione va attribuita all'errata politica economica dell'applicazione nel T. L. di Trieste, amministrata dal Governo Militare Anglo-americano il quale impedisce un libero sviluppo economico con il retroterra del nostro territorio.

Continuando con l'attuale impostazione dei rapporti economici le famiglie operaie si avviano inevitabilmente verso un tenore di vita disastroso ed impossibile.

Pertanto esigiamo che il G. M. ponga termine a questo stato di cose che porta solo fame e miseria nei riguardi della popolazione lavoratrice in questa parte del territorio.

Morte al fascismo! — Libertà ai popoli!

UN GRUPPO DI DONNE ANTIFASCISTE
DI S. GIACOMO

La delegazione delle donne antifasciste, che aveva portato questa lettera al generale Gaither, non ha potuto consegnarla ieri nel pomeriggio, perché gli uffici erano chiusi; la consegnerà pertanto lunedì mattina.

Antifasistične in demokratske žene Tržaškega ozemlja

Objavljamo na 3. strani pismo izvršilnemu odboru Mednarodne federacije demokratskih žena.

Pismo izraža mnenje vseh poštovanih žena članic ASIZZ, ki se zavedajo zgodovinske odgovornosti, ki jo ima naša organizacija v teh dneh, ko se pripravljajo zasedanja OZN in ko je treba združiti vse sile, da preprečimo imperialistične načrte. Kdor spravlja danes to resnico v ozadje in bega poštene ljudi z klevetami in lažmi, izdaja vso našo dosedanja borbo in žrtve ter pomaga imperializmu. Zato pozivamo vse iskrene demokratske žene, vse tiste, ki obsojajo delo razbijavec, naj podpišejo to pismo.

Obenem bomo članice ASIZZ, naj izberejo svoje zastopnice za teritorialno konferenco ASIZZ, na kateri bodo izbrale svoje predstavnice v Mednarodno federacijo demokratskih žena.

Initiativni odbor

za sklicanje teritorialne
konference ASIZZ

Donne antifasciste e democratiche del Territorio di Trieste!

Pubblichiamo in 3.a pagina la lettera per l'Esecutivo della Federazione Mondiale delle Donne Democratiche.

La lettera esprime l'opinione di tutte le donne oneste, membri dell'UDAIS, le quali si rendono conto della responsabilità storica che porta in questi giorni la nostra organizzazione, mentre si prepara la conferenza dell'ONU ed è necessario riunire tutte le forze per impedire i piani degli imperialisti. Chi oggi nasconde questa verità e cerca di confondere le persone oneste con calunnie e bugie, tradisce tutta la nostra lotta ed i nostri martiri, ed aiuta l'imperialismo. Perciò invitiamo tutte le donne sincere e democratiche, tutte quelle che non cambiano la loro idea da oggi a domani, tutte quelle che condannano il lavoro dei disgregatori, a firmare questa lettera.

Contemporaneamente invitiamo le donne, membri dell'UDAIS, a scegliere le proprie delegate per la Conferenza Territoriale dell'UDAIS, nella quale eleggeranno le proprie rappresentanti per la Federazione Mondiale delle Donne Democratiche.

Il Comitato Promotore
per la Conferenza Territoriale
dell'UDAIS

Zanimiva tiskovna konferenca ameriškega senatorja

Večer popoldne je povabil ameriški senator g. Scott Lucas (demokratska stranka), ki se trenutno nahaja v Trstu kot gost veljavnika ameriških okupacijskih generala Williamsa M. Rogea, predstavnik tržaškega tiska na ti. skovno konferenco. Povedal je, da prihaja iz Rima, kjer se je udeležil medparlamentarne konferencie, pred tem pa je obiskal Grčijo, Spanijo in Turčijo ter ugotovil, da je po njegovem mnenju od vseh teh dežel najzanimivejša Tržaško ozemlje.

Sledila so vprašanja, med katerimi je bilo tudi nekaj izvalnih, ki jih je postavil predstavnik «La Voce libera», ki je na pr. poskušal na vsak način, da bi ameriški senator izjavil, da mu je bilo v Tržaškem ozemlju nemogoče obiskati, kar je g. senator dejal, da ni nemogoče, temveč da so vendarle neke težkote, vendar pa ni po vladni kake, ker najbrž niti ni imel namena obiskati cone B.

Na mnoga vprašanja glede načina uresničenja tristranskega predloga o priključitvi Trsta k Italiji, o vprašanju tržaškega guvernerja, ki bo na dnevnem redu na pariskem zasedanju glavne skupščine OZN in dr., je odgovoril, da ni kompetenten.

Najzanimivejši del konferencie pa je bil mogoče tisti njen del, v katerem so se novinari in gospod senator dotaknili vprašanja vključitve Jugoslavije v Marshallov plan, kar karakterizira mnenje in hotenje, ki ga ima danes zapadni reakcionarni svet o sporu nastalem po resoluciji Informbiroja. Se omenjeni predstavnik «La Voce libera» je svoje vprašanje glede možnosti vključitve Jugoslavije v Marshallov plan, postavil tako, da je hkrati zatrjeval, da je Jugoslavija za to vključitve že zaprosila, kar je pač vsemu svetu znano, da ni res. Zato je senator v svojem od-

govoru dejal, da bi pač Jugoslavija, ki je svoječasno izrazila svoje negativno stališče glede Marshallovega plana, morala sedaj vključitve posebej zaprositi, kajti za države, ki so mu pristopile, so bile denarne vsote že odrejane in tudi že skoro razdeljene. Če neka časa pa je se govornik še nečesa dotaknil, kajti dejal je, da sicer ne odobrava politike maršala Tita, ki seveda v svoji državi lahko dela, kar hoče, vendar pa to ne bi bila zapreka za sprejem Jugoslavije v Marshallov plan.

Vsekakor karakteristična izjava, ki odločno kaže, kako bi imperialisti nastali spor s podobnim vabljenjem Jugoslavije radi otrgali od bloka demokratskih držav. Spominili smo se pri tem besed тов. Beblerja: «Ni ga zlata na svetu, s katerim bi mogli Jugoslavijo kupiti.

Med drugim je g. senator tudi izjavil, da je pristal tristranskega predloga glede priključitve Trsta k Italiji, čeprav pri tem ni povedal nobenega vzroka za to svoje pripravljenost. Dejaj je tudi, da smatra ustanovitve Združenih držav Evrope za edini izhod iz sedanjega stanja. Glede ameriških čet v Trstu je povedal, da jih v Ameriki smatrajo za najboljše in da so nanje zelo ponosni. Izrazil je svojo trdno gotovost, da se bo tržaško vprašanje rešilo pred OZN ter dejal, da se mu zelo čudno zdi, kako je med vojno bila med zaveznicami tako trdna sloga, sedaj pa da je prišlo do takšnega razdora.

Glede Marshallovega plana v splošnem pa je izjavil, da je njegov edini namen obnova Evrope, ne pa zavzemanje tržišč in podobno, čeprav pri tem vprašanje testeniti, ki jih bo po tem planu prejela Italija in Trst, ni mogel objasniti. Dejaj pa je, da ZDA niso imperialistična država.

Ker so branili dvojezičnost Sedem tovarišev obsojenih na zaporne kazni od 3 mesecev do 1 leta

Po večdnevem premoru, po končanih govorih zagovornikov, se je včeraj zjutraj začelo sodišče v zvezi z ladjedelnicami Sv. Marka, ki so branili dvojezičnost.

Po svojem običajnem govoru je major Bayliss izrekel pravdorek. Krevatina, Košana Miloka, Nestija, Pomasana in Velusija je sodišče spoznalo za nedolžne in jih je oprostilo.

Kardelj na poti skozi Trst

TRST, 18. — Včeraj zjutraj je okrog 8. ure z Orient-Expressom potovala skozi Trst jugoslovanska delegacija z znanim ministrom Kardeljem na čelu, ki se bo udeležila v Parizu zasedanja glavne skupščine OZN, katere začetek bo v torek v palači Chaillot.

Ostali so pa na zatožni klopi Albertini, Dilena, Fuk, Novi, Pačić, Polli in Sodnik, ki jih je sodišče spoznalo za krive.

Po govorih odvetnika Zennara, ki je predlagal milo obsojilo, in tožila, ki je sporočil, da nihče od obtoženih tovarišev ni bil še kaznovan, se je sodišče umaknilo na trileturbo zasedanje, nakar je izreko naslednje obsojbe. Albertini je bil obsojen na 3 mesece ječe, Dilena in Novi sta dohila vsak po 4 mesece ječe, Fuk 6 mesecev ječe, Pačić in Sodnik sta bila obsojena na 1 leto ječe.

Popolno se strinjamo z besedami majorja Baylissa, da do tega procesa ne bi bilo prišlo, če bi bilo malo več uvidenosti s strani ravnateljev ladjedelnic. Vendar pa te uvidenosti nimate ne pričakuje s strani delodajalcev, s strani sovražnikov delavstva in narodnostnih pravic našega ljudstva. Prav tem sovražnikom, agentom imperializma, ki selejjo narodno mržnjo in izkoriščajo delav-

stvo, je cilj ta, da izzivajo ter s tem dobe priliko, da potem s pomočjo upravnih in sodnih organov, ki so jim na razpolago, se odločneje postopajo proti delavstvu.

Obsojeni delavci so branili slovaško-italijanske braistva, ki se upira kršenju določil mirovne pogodbe in teptanju onih človeških pravic našega naroda, ki si jih je priboril v teži borbi proti nacifasizmu. Prav zaradi tega ne bodo ostali sami obsojeni tovariši. Z njimi so bile, in bodo demokratične slovaške in italijanske množice, ker ne bodo nikdar dopustile, da bi mednarodna reakcija razbila to enotnost, ki je jamstvo za mir, napredek in delo na Tržaškem ozemlju.

Na pripombe — perjdine in podle, kakor vedno — Vidaličevega glasila o načinu pisanja našega lista o tej razpravi pa naj omenimo le dejstvo, da se ravno njemu ni zdelo vredno temu procesu, ki je prav za prav proces proti dvojezičnosti, posvetiti niti uvodnega članka, kakor smo to storili mi. In še: Kdor je prebral točko 5 včerajšnjega Vidaličevega mastodontskega članka, pa naj presodi, ali bi do akcije zaradi obrambe dvojezičnosti, zaradi katere je bilo včeraj sedem tovarišev obsojenih, sploh prišlo, če bi bil Vidalič takrat izvajal svoje današnje likvidatorsko politično linijo.

Francoska vlada odklonila vizume jugoslovanskim novinarjem

BEOGRAD, 18. — Jugoslovanski novinarji, ki so se imeli udeležiti zasedanja glavne skupščine OZN v Parizu, niso odpovali z jugoslovanske delegacije, ker je francoska vlada odklonila vizume, čeprav so pravčasno napravili vse potrebne formalnosti. Jugoslovanski novinarji ne bodo torej mogli prisostvovati otvoritvi zasedanja glavne skupščine.

Nitro rešitev palestinskega uprašanja zahteva sovjetski delegat v Varnostnem svetu

Bernadotte je postal žrtev sovraštva, ki ga sejejo kolonizatorji

HAJFA, 18. Danes so prispeli v Haifo posmrtni ostanke grofa Bernadotte in polkovnika Serota. Jutri jih bodo z letalom Evromil na Rodos in od tamkaj v Evropo.

V nekem uradnem poročilu javljajo izraelske oblasti, da so storili vse potrebno, da bi ujeli zločinca, ker se je namreč zločin izvršil na ozemlju, ki ga upravljajo izraelske oblasti. Doslej je že aretirani na stolice osebi, vendar pa se še ni posrežilo aretirati vodje skupine Stern in njegovega namestnika.

Na poseben način je bilo treba zaščititi posebnega odposlanca ZDA Jamesa Mac Donalda, ki je te dni prejel grozljivo pismo. Tuji konzul v Jeruzalemu so prejeli na strojno nogo, podpisano z «Hazith Hamolodeth», kar pomeni «narodna fronta», ki bi naj bila disidentska skupina organizacije Stern. V tej noti je napisano med drugim: «Umoirili smo Bernadotte, da je delal za Angleže in izpolnjeval njihove ukazke».

Vlada Izraela je izjavila, da po umoru grofa Bernadotta noč v hrbet izraelski vojski ter ima za namen prelom odnos med Izraelom in OZN.

V Jeruzalemu je bila razglašena policijska ura pričeni s 14. uro po lokalnem času; to naj bi olajšalo delo policiji pri iskanju morilcev. Danes popoldne se je sestel Varnostni svet. Trygve Lie je poudaril, da sta Bernadotte in Serot sedma in osma žrtva izpolnjevanja dolžnosti v tej deželi in zaključeno je vprašaj, kaj se bo storilo v bodoče, da se zaščitijo predstavniki OZN. Predstavniki raznih držav v Varnostnem svetu so se omejili na ugotavljanje, da je bil Bernadotte velik pobornik mirovne ideje in da je treba zločin ena najnežernjejši način obsojiti.

Ko je sovjetski delegat izrazil sozalne vladne SZ, je dejal med drugim, da je ta zločin povečal seznan žrtev dogodkov v Palestini, zaradi katerih trpe stolice osebi. Ta zločin nam je povedal eno samo stvar: ta zločin je pohitil za rešitvijo palestinskega vprašanja. Po sestanku Varnostnega sveta so se predstavniki petih stalnih članov sveta sestali na posebni seji.

Ralph Bunche, predstavnik generalnega tajnika OZN v Palestini, je bil pozvan, da prevzame Bernadotteve posle, na kar je pristal. V telegramu Trygveju Lieju sporoča, da položaj v Jeruzalemu kljub ne-rečem po umoru ni obupen.

Na nekem zborovanju je Wallace izjavil, da so ZDA posredno krive za umor Bernadotte, kajti — je dejal — ZDA imajo možnost doseči v Palestini mir. «Volksstimme», organ avstrijske KP piše: «Vsakdo mora

Ureditev zakupov in najemov med Češkoslovaško in ZDA

WASHINGTON, 17. — V Pragi je bil večer podpisal sporazum, ki ureja poravnava ameriških zahtev do Češkoslovaške na osnovi zakona o zakupih in najemih iz vojne dobe v višini 172.061 dolarjev. Nabavni strošek opreme in uslug pa je znašal 2.760.000 dolarjev.

Pomoč na osnovi zakupov in najemov so dobavile Združene države češkoslovaški begunski vladi bodisi direktno ali pa preko Velike Britanije. O poravnavi sta se ob državi pogajala dve leti in je poravnava sledila vzorcem prejšnjih poravnav z drugimi državami. Plačilo bo izvršeno v čeških kronah.

PARIZ, 17. — Francija si bo nabavila za 50.000 dolarjev 2 grama radija v zdravniške svrhe. Radij bodo kupili v Belgijskem Kongu. Uvoz teh dveh gramov radija bo izvedla francosko-belgijska družba za radio-tehnologijo. Posiljka bo pomagala Franciji zaščiti njenim normalnim potrebam po radiju, ki znaša-jo od 5 do 7 gramov na leto.

„Demokratizacija“ Hajderahada

NOVI DELHI — Indijski radio je sporočil, da se je izvršila formalna predaja čet Hajderabada danes ob 16.30 po lokalnem času.

Indijski radio sporoča, da je bil general Chauchai imenovan za indijski vojaškega guvernerja za vse ozemlje Hajderabada. Novi guverner je takoj ukazal aretirat vodjo «razakarjev», Syeda Kasima Razvija. Vsi člani bivše Nizamove vlade, so pod nadzorstvom v svojih hišah. V govoru po radiju je Pandit Nehru danes zvečer izjavil, da bo ljudstvo Hajderabada moralo odločiti o boječnosti svoje dežele. Izjavil je nadalje, da bodo podvzete potrebne mere za vzpostavitev reda, organiziranje volitev in ustanovitve skupščine, ki bo spreminila ustavni sestav države.

Delegacija jugoslovanske Izvozne banke v Trstu

Prve dni septembra je prišla poslovati v Trstu (ul. Cicerone 8 I. nad.) delegacija jugoslovanske izvozne in kreditne banke a. d., Beograd, ki bo vodila račune v zvezi z blagovnim prometom med anglo-ameriškim področjem STO-ja in bližnjim jugoslovanskim zaledjem Trsta. Gre za omejeno obsejno trgovino, ki zajema zlasti mleko, sadje, ribe in meso in ki se vrši izven italijansko-jugoslovanskega kliranga, v katerega so nedavno vključili tudi angloameriško področje STO-ja. Omenjene bančne posle je doslej začasno vodila družba «UIVOD».

Za bančni operacije, ki se nanašajo na blagovno izmenjavo v okviru italijansko-jugoslovanskega trgovinskega sporazuma, sta pristojni kakor doslej jugoslovanska Narodna banka in Banca d'Italia. Bančne posle za kompenzacije med področjem A in B STO-ja izvršuje še vedno Istrska banka v Kopru in podružnica Italijanske banke v Trstu.

(Iz «Gospodarstva».)

Nagy organizira sabotaže v Vzhodni Evropi

BUKARESTA, 18. (Telepress) — Prihod madžarskega izdajalca in vodilnega člana tako imenovane ezemle internacionale Ferencza Nagya v Carigrad se mora postavlja. Ti v zvezi z dejstvom, da je surad ameriške strategske službe (OSS) določil svoj evrazijski glavni štab v tem mestu. Predkili mesec je bilo sklenjeno, da bodo postavili evropski glavni štab OSS v Sviciji, kjer je deloval med vojno, in da bodo ustanovili urade tudi v Berlinu in Carigradu.

Potovanje Ferencza Nagya v Turčijo se obrazlojuje v izjavi Trumanovega predsedniškega urada kot izključno žurnalistično. Smatra se, da je nekaj resnice v tej izjavi, ker je znano, da bo Ferencz Nagy reorganiziral sekcijo za vzhodno Evropo ankarškega radia (ameriški glas za Turčijo). Njegova glavna naloga pa je naloga agenta OSS. Znano je namreč, da je Nagy izdelal načrt za organizacijo in izvajanje terorističnega delovanja in sabotaže v Vzhodni Evropi, za kar dajejo pobudo in podporo ameriške vojske organizacije.

Vajenci iz Poljske se pridružujejo jugoslovanskemu ljudstvu

BEOGRAD, 18. — Poljski vajenci, ki je deset mesecev delajo po raznih zagrebških industrijskih podjetjih, so poslali ministru za težko industrijo pismo, v katerem zatrjujejo, da njihovo bivanje v Jugoslaviji utrjuje vezi, ki družijo slovaške države v borbi za boljše življenje in za trajen mir. Omenjajo simpatije, ki jih do njih goji prebivalstvo, ter izražajo svoje občudovanje za napore jugoslovanskih narodov pri izgradnji socializma.

Bolgarija odklanja preiskavo „Balkanske komisije“

SOFIJA, 19. (Tanjug) — Bolgarski zunanji minister Kolarev je poslal glavnemu tajniku OZN Trygve Lieju pismo, s katerim v imenu bolgarske vlade odklanja zahtevo posebne komisije OZN za preiskavo v obeh omejenih področjih glede incidentov, ki so nastali ob grško-bolgarski meji 5., 6. in 12. avgusta.

V pismu je rečeno, da niso po slučajnih stikih komisije z bolgarskimi omejenimi oblastmi glede incidentov na otoku Marica dosegli nobenega rezultata, kar dokazuje nova vrsta incidentov, ki jih je po novno izvala Grčija. Ker ni nastal noben dogodek, ki bi lahko pripravil bolgarsko vlado, da menja svoje mnenje glede posebne komisije, se bolgarska vlada ne more strinjati z delom komisije.

Danes volitve na Švedskem

STOKHOLM, 18. — Jutri bodo na Švedskem volitve za nadomestitev 230 članov poslanske zbornice. Volitev se bo udeležilo približno 4.700.000 volivcev obojega spola.

Bolgarski vojnini obsojeni na smrt

SOFIJA, 18. — Sofijsko okrajno sodišče je obsodilo na smrt osem bolgarskih vojninov, ki so bili aretirani v marcu, ker so sodelovali z bivšim turkijim vojaškim atašejem v Sofiji. Šest obtožencev, med katerimi tudi bivši tajnik turškega konzulata v Sofiji Dagdagov in tajnik vojaškega atašaja Osmarov, je bilo obsojenih na smrt.

Emil Ludwig umrl

BERN, 18. — Slavni pisatelj Emil Ludwig je umrl v starosti 67 let. Po rodu Nemec je Ludwig dobil švicarsko državljanstvo. Med vojno je bil v Ameriki in se je vrnil v Svicijo leta 1946. Bolehal je že nekaj časa zaradi motenj na srcu.

Delavski razred in vprašanje povišanja cen

Znatno povišanje cen, ki ga je odredila angloameriška vojaška uprava po večdnevnih pripravah, je izzvalo med prebivalstvom in prav posebno med delavstvom upravičeno zaskebljenost.

Vprašanje povišanja cen ni nova stvar in tudi ni iznenadila tržaškega delavstva, ki se je tri leta bori na političnem in gospodarskem področju proti manevrom angloameriških trustov in njihovim zaskebljenim metodam. Povišanje cen, oziroma prehod v povojno normalno gospodarstvo in to-začasno ukinitve političnih cen, kakor se zljubi to imenovati zagovornikom Marshallovega plana, je pa nedvomno razočaralo vse one, ki so vendarle mislili in upali, da bo Marshallova pomoč prinesla Trstu marsikaj dobrega in v predvesnem zblonjanju življenjskega standarda ter resnično vstavitve in stabilizacije povojnega gospodarskega življenja pri nas.

Nedvomno, da tu ne gre za kake prehode iz ene faze gospodarstva v drugo, kakor to trdi vojaška uprava, ali za začetek lastnega gospodarskega življenja ali za razbremenitev javnih financ itd., pač pa gre za stvar, do katere je zaradi povesnega negativnega gospodarske politike vojaške uprave pri nas moralo priti.

Nabeleženo vprašanje, okoli katerega so se vrtele vsa vprašanja politične in gospodarske narave, in predvesem vprašanje poživitve našega domaćega gospodarstva in elasti tržaške industrije je bilo vedno vprašanje spoštovanja mirovne pogodbe, in s tem v zvezi vprašanje, kako dati Trstu možnost širokega gospodarskega razmaha. To bi nedvomno znalo številno brezposelnih ter dalo trdnjajo jamstvo našemu prebivalstvu do gotovega tržaškega in možnost graditve tržaškega gospodarstva na zdravni in trdni osnovi.

Prvotno trobenjanje o Marshallovi pomoči, o parnikih vtravstva, parnikih konserv in drugih artiklov za prehrano mesta, ki jih je Amerika tako na široko in velikodušno ponujala Trščanom, so se razblinile v nič: Marshallov plan je tudi v Trstu pokazal svoje pravo lice, to je: če je Amerika poklanjala tudi Trstu Marshallovo pomoč, si je dala to pomoč slano plačati.

Dejstvo je, da vojaška uprava s povišanjem cen najnovnejšim življenjskim potrebščinam prav v hipu, ko se je delavskemu razredu zvala dražjina doklada, postavlja tržaško prebivalstvo pred edinstven gospodarski položaj od leta 1945 do danes. Vse to se dogaja prav v času, ko so življenjskim potrebščinam že prejšnji mesec začeli postopoma višati cene in smo registrirali 15 odst. poviška pri raznih potrebščinah v zvezi in oblačilih.

Zaradi vsega tega slojimo pred nujno potrebo, da vojaška uprava nemudoma prekliče te nove ukrepe in da vprašanje javnih financ — kakor sama motivira ta porast cen — usmeri na druge gospodarske sektorje fiskalnega značaja.

Umevno je, da Delavska zbornica ne samo kot zvesta zagovornica Marshallovega plana pač pa kot propagator Marshallovih blagodat direktno odgovorna za udeleževanje Marshallovega plana pri nas in končno kot tako imenovana zastopnica tržaške delavskega razreda v odboru za Marshallovo pomoč za Trst, — ne more in tudi ne bo zavela pravega stališča, ki naj bi se štilo delavski razred pred gradežljivostjo angloameriških trustov. Na splošno, zastopniki Delavske zbornice izjavljajo na svojih konferencah in v člankih v svojem časopisu, da niso nasprični prehodu iz povojne ekonomije, ki je zahtevala gospodarsko umetno dihanje in to predvesem na prehranbenem področju, k popolni normalizaciji cen, k tako imenovani normalizaciji našega gospodarskega življenja. To pomeni v drugih besedah, da Delavska zbornica ni nasprična posicijam cen, toda to povzročeno naenkrat, kakor je

to storil urad za cene angloameriške vojaške uprave. Jasno je, da tako stališče glede na tako važno vprašanje cen po treh letih angloameriške vojaške uprave, ko di bilo pričakovati izboljšanja življenjskega standarda, ni v skladu z interesi delavskega razreda, ker pomeni nadaljevanje obrambe Marshallovega plana pri nas in nadaljevanje politike v izključno korist angloameriškega imperializma.

«Il Lavoratore» od 16. t. m. piše na prvi strani na zelo vidnem mestu: Proti povišanju cen je potrebna enotna akcija sindikalnih organizacij, kar pomeni Enotnih sindikatov in Delavske zbornice. «Il Lavoratore» in nekateri sindikalni voditelji postavljajo to kot prvi pogoj za vsakršno akcijo proti povišanju cen in kot je javljalo časopisje, imajo De-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Gen. Peko Dapčević o klevetah proti Jugoslaviji

BEOGRAD, 18. — 15. septembra je bil sestanek aktiva KP na ministrstvu za narodno obrambo, na katerem so udeleženi preučevali nekatere naloge partijske organizacije v jugoslovanski vojski z ozirom na V. kongres KPJ.

Besedo je povzel general Dapčević, ki je poudaril, da se jugoslovanska armada lahko po partije, imenuje hči ljudstva in partije, kajti ustvarili so jo narodi Jugoslavije pod vodstvom KPJ in tov. Tita vije pod vodstvom KPJ in tov. Tita v največjih dnevih svoje zgodovine in v času pravične narodno-osvobodilne borbe proti imperialističnim zavojevalcem. Jugoslovanska vojska je otrok partije, ker jo je partija organizirala in vzgojila od prvega dneva njenega obstoja.

«Vzgojeni od partije, tako voditelji kot navadni vojaki, je dejal general Dapčević, smo prevzeli največjo čast in največjo obvezo napram delavskemu razredu, našemu ljudstvu in domovini, ko smo postali vojniki naše vojske. Vedno smo se zavedali, da morajo biti za vsakega dobrega komunista interesi njegovega ljudstva in internacionalne. Je delavskega gibanja nad vse.

Lahko smo srečni in ponosni, da smo s svojim orožjem od prvega pa do zadnjega dne vojne izkazali neomajno zvestobo komunizmu, zvestobo internacionalnemu delavskemu gibanju, kajti ta zvestoba je bila in bo najboljši in najprejčljivi dokaz razredne zavesti in proletarske solidarnosti delavskega razreda vsake države, kadar gre za borbo proti imperialističnim zavojevalcem in tlačiteljem narodov».

General Dapčević je nato izjavil, da je jugoslovanska vojska, tesno povezana ljudstvom, prevzela po vojni naloge, da čuva pridobitve narodno osvobodilne borbe, kakor tudi naloge, da pomaga ljudstvu pri povojni gradnji. Jugoslovanska vojska je izpolnila to naloge.

«Vloga, ki jo je odigrala partijska organizacija ter partijski voditelji v vojaških enotah, je bila odločilnega pomena za nadaljnji razvoj naše vojske, za njeno moralno in politično utrditve, za okrepitev discipline. Kar je bilo dokazano med vojno, da je namreč vojaška enota

spesobna izvršiti svoje naloge, če je moralno in politično trdna, je našlo potrditve v času miru. Po vztrajnem delu partijske organizacije in političnih organov se je naša vojska hitro razvila ter postala za sovjetsko vojsko ena najboljših in najbolj monolitnih vojsk sveta. Danes je naša vojska vzračen činitelj protimperialističnega bloka s Sovjetsko zvezo na čelu, sigurno jamstvo miru in varnosti na Balkanu. Visoke sposobnosti naših častnikov, zvestoba partiji in domovini, zvestoba prisegi, ljudstvu in vrvovemu poveljniku delajo iz naših častnikov najponosnejše sile nove naše domovine, postavljajo jih med državljane, ki držo ponesno v rokah orožje kot zvesti stražarji domovine, zavedajočji se, da so prednje straže narodno osvobodilne borbe in z

GORIŠKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVE PRIMORSKEGA DNEVNIKA V GORICI - SVETOGORSKA ULICA 42 - TEL. 749

Skrb za živino na jesen

Do jeseni je navadno na pretek sveže krme, seveda če je živinoreje skrbjen in če je vreme ugodno. Letos je bilo dobro leto in krme so imeli vsi do sedaj dovolj. Brez skrbi so zlasti oni, ki so zasejali koruze za silažno krmiljenje, ker njih živina ne bo tako kmalu prisiljena uživati suhe krme.

Posebno moramo paziti pri prehodu iz svežega, zelenega na suho krmiljenje! Ta prehod mora biti postopen in ne kar odrezan. Polagoma moramo mešati med zeleno tudi nekaj suhe krme. Najbolje bo, da primesto sadno slamo in sicer vsak dan več. Slama ni sicer mnogo vredna, posebno še pšenica, a, ni hujše je ne bo pri tako visokih cenah krme uporabljala za želo. Cim pa bo prenehala zelena krma, naj dobi živina seno, slamo si pa prihranimo za pomladsko krmiljenje.

Rekli smo, da mora biti prehod postopen in ne odrezan. Drugače bo imeli v hlevu živino, ki bo krmo samo obrabila. Živina bo pašala, krave bodo imele mnogo manj mleka, lahko pa živali tudi oboli.

Dobijo se zopet oljnat pogače. Teh dodajmo k rmi, predvsem rmanici, posebno če ji prilozimo mnogo slame. Ako živina ni vajena oljnate pogače (orehove trjpine in druge), jo je treba k temu priučiti: začnemo z malimi količinami.

V kurnikih naj vlada največja snaga. Naj ne bo za kokoši dobra vsaka luknja, katero je težko očistiti. Kurjčke je treba vsak dan odstraniti, čim večkrat pometati.

V kurniku naj ne bo kurjanec in seveda tudi kokoši jih ne smejo imeti. Niso draga sredstva (DDT v prahu), ki uničujejo in onemogočajo ta mrčes. Kurnik popraši, kuram pa nasuj prahu med perje.

Kdo umiva redno posodo, iz katere kokoši zobjejo in pijejo? Tudi to je potrebno. Tudi posoda naj bo čista.

Praksa nas uči, da so proti boleznim odporne one kokoši, ki dobivajo redno med krmo nekoliko železne galice (solfato di ferro). Ta je poceni. Na 10 kokoši vzemi dnevno kavino žilico te soli in primestaj hraniti.

Nadalje moramo paziti, da se kokoši ne družijo s sosedovimi, ker so boleznim nalezljive.

MUCIN DOMA V DOBERDOBU
Dijaska matica v Gorici vabi danes v nedeljo 19. septembra ob 16 na prireditelju v Dobrodu. Nastopili bodo goriški srednješolski dijaki z izvirno igro iz živalskega sveta «Mucin doma». Dobitek je namenjen revnim dijakom.

PODGORA
Otroci iz Podgore vabimo, da pridejo k naši prireditvi, ki bo danes v nedeljo 19. t. m. ob 16 v Bregantovi dvorani. Podlogo prelopo igro «Strotes», vmes bo tudi petje.

PODGORA SIROTE

A. Ingoliča
igro v šestih slikah, priredimo danes 19. sept. ob 16. uri v Bregantovi dvorani.
Vmes bo tudi petje. K obilni udeležbi vabimo podgorski otroci.

KOLODVOR
PRIHODI:
Iz TRSTA: 6.10, 8.07 (iz Ronk uknjen ob nedeljah), 8.46, 13.03, 14.09, 16.54, 18.34, 21.09.
Iz VIDMA: 6.13, 7.25, 9.47, 13.49 (uknjen ob sobotah), 14.49 (samo ob sobotah), 18.45, 21.12, 23.36.
ODHODI:
Za TRST: 6.16, 7.29, 9.50, 13.53 (uknjen ob sobotah), 14.52 (samo ob sobotah), 16.40 (za Ronk, uknjen ob nedeljah), 18.47, 21.30, 23.40.
Za VIDEM: 6.25, 8.49, 13.06, 16.57, 18.37, 21.14.

S seje pokrajinskega sveta

Pokrajinski upravni svet je na svoji seji 15. t. m. sprejel sledeče sklepe:
Gorica: zgradba ribnega trga; letni prispevek družbi TELVE za postaje javnega telefona v Podgori in Ločniku; povisek plače glasbenemu učitelju Corneliju Clitru; odkup zemljišč ob de Marchi Ivanke in de Marchi Stefana; izplačilo doklade sodnim slugam Parazutti, Padovan. Družba «Edigora» rešuje proti odvzemu obrtnice; odkup zemljišč grofice Nikolette Coronini; predene za 1 poštni stani predal.

Tržič: Sporazum z železnikami za prekrivanje vodovoda; predumi prikloncem Benes Frigeria, Viola; priklon zaradi odvzema trgovske obrtnice Tomaz Arriga; razlasištev zemljišč «Mary Metlica»; priziv proti odvzemu trgovske obrtnice Romanji Marije; povisek plače zdravniku zapovoj; izredna podpora mestnemu stražarju Crivelotto.

Gradiska: Popravilo občinske avtomobila; doklade na področje kruha vsem uslužbenecem; podpora ustanovi za povzdig lokalnega gospodarstva.

Dobrodu: Poprava poročana za leto 1947; določitev draginske doklade.
Ronke: Prispevek Telve za javni telefon; pregled pristojbin in taks na

ISTRSKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA PRIMORSKEGA DNEVNIKA V KOPRU - ULICA C. BATTISTI 301/a PRITL. - TEL. 70

Priloge orodnih telovadcev za balkaniado

Kdor je videl Sv. Nikolaj, Valdoltra in Ankanan, se ni mogel naučiti lepote teh krajev. In prav ta lepi kotiček je vodstvo ZDVTV izbralo za enomesečni trening tržaške orodne reprezentacije kot pripravno šampionat in orodni telovadbi.

Telovadci so si v senci dreves parka bivšega zdravilišča v Valdoltra pripravili orodje in resno delo se je pričelo. Pod vodstvom tov. Miše in Marjana sta moška in ženska vrsta polagoma, vendar vidno napredovala.

Trening orodne telovadbe zahteva od vsakega posameznika popolno podvrženost disciplini ter voljo do uspeha. Ravno ta dva čimtalja sta prišla po nekaj dnevih vezbanja v kri telovadcev in telovadca, tako da so «kmalu prišli v kondicijo, prešli z lahkotno tako imenovano značilno predretnostjo ter se z neverjetnim elanom vrgli na vrhunske prvine, ki so vrstama do sedaj manjkale.

Sele lanske letošnje balkanske igre v orodni telovadbi in Ljubljani so dale naši mladi vrsti telovadcev in telovadk osnovno za nadaljni razvoj. Vztrajnost in vezbanju, vzdržljivost, pogum, smisel za lepoto izvedbe vaj, moč, hladnokrvnost in inteligentno govedstvo, mimo katerih ni mogoče iti.

Ravno ta dejstva je upoštevalo vodstvo in je na tej podlagi ter po izkušnjah lanskoletnega treninga v Kranju postavilo dnevni red: ob 5.45 budnica, umivanje in čiščenje prostorov, od 6.40 do 7.40 razgibalne vaje, združene z vztrajnostnim tekom, ob 8. zajtrk, od pol 9. do 10. vaje na orodju, ob 10. zajutik, od 10.30 do 12.30 vaje na orodju, tek, ob 16. malica, od pol 17. do 19. vaje na orodju, nato večerja in ob 22. spanje.

Ravno sredi najintenzivnejšega treninga je prišla vest, da so balkansko-srednje evropske igre v orodni telovadbi preložene. Ne bi bilo čudno, če bi telovadci zaradi te novice izgubili voljo in potrebno razpoloženje za vezbanje. Toda to nas ni preveč zadelo in zadali smo si nalogo, da trening še poostremo. Sklenili smo tudi, da bomo izvedli razne telovadne nastope in medmestna tekmovanja.

To je le bežen popis dnevnega dela, telovadcev in telovadk. O treningu samem bomo že poročali, saj je stvarine dovolj in skupno življenje obeh tržaških telovadnih vrst v Valdoltra je zaputilo vtiš poštenih športnikov, ki se bore za uveljavljanje športa in časti našega ozemlja.

Tržaška orodna reprezentanca bo po spodaj navedenem redu izvedla nekaj telovadnih nastopov v vasi moških na drogu, bradli in konju, žensk pa na gredi, dvovisinski bradli ter konju. Moška in ženska vrsta bosta nastopili skupno s prostimi vajami.

Nastopi bodo v Kopru v ponedeljek dne 21. t. m., v Piranu v torek dne 22. t. m., v Izoli v soboto dne 26. t. m., v nedeljo 27. t. m. pa v bujskem okraju.

Nemočna, izzvenela pesem

Kako je treba razumeti in tolmačiti pojem «italianissimo», ki ga imajo italijanski listi, javni lepakji, in kričavi demonstranti stalno na ustih, si ne moremo mi treznejši razlagati ne fiziološko, ne rasiščno ne etnografsko, torej ne jezikovno ne narodopisno in niti ne zemljepisno in zgodovinsko. «Gorizia italianissima, Venezia Giulia italianissima, Istria italianissima, Dalmazia italianissima...» to so že davno izveneli klici, zastarele bojne kralitave iz časov prve in druge svetovne vojne. Taki

predvojni jalovi nastopi ne napravijo zrelim Slovencem in tudi ne pametnim Italijanom nobene slabe krvi, pač pa kažejo le znak stare miselnosti in stare neozdravljive bolezni, ki se je, žal, pojavila tudi v obmejni Gorici. Nimamo danes namena ta «italianissimo» začaj Gorice, Julijske krajine in Istre osporavati, čeprav bi lahko to storiili z italijanskimi argumenti ter zgovornimi dokazi iz italijanskih virov; na ta zgodovinska dejstva se lahko povrnemo še kdaj pozneje. Ugotavljamo pa, da je pojem «italianissimo» tudi v italijanskem šovinističnem smislu neznanstven, nepolitičen in povrh tega še nedostojen, žaljiv.

Ker se ta puhli superlativ le stalno ponavlja tudi pri odgovornih čimtaljih, se nam le vsiljuje potreba, da moramo staviti italijanskim podeželom ali someščanom naslednja vprašanja:

Ali naj začnemo objavljati rodovnik, izvor rodov, rodbinska porokla, izvor imen goriških Italijanov, poitalijaničenih in rasno mešanih družin? Koliko slovenskih žen mater je poročenih v te družine? Koliko slovenske krvi se pretaka po teh rodovih? Ali naj agrafični urad odpre svoje predalec? Ali so Sicilijanci, Napolitanci, Rimljanji... «Cittadini goriziani»?

Dalje. Kaj bi italijanski vladni sistem, italijanska industrija in sploh italijanska uprava napravila iz Posočja, Vipave in Krasa? Po njihovem je že sedaj Julijska krajina «italianissima». Slovenski znanstvenik, alpinist etnolog je nekeje zapisal: «Lahko rečemo da se danes ni človeškega bivališča v Julijskih Alpah in Predalpah furlanskega plemena izven v dolini Rocciana (Roccolana) in Dunje (Dogna). Prva je bila pofurlanjena v 18. druga pa v 17. stoletju.»

Opozorilo bivsim partizanom
Odeček za bivše partizane pri DFS poziva vse partizane, ki niso še izpolnili in vložili prošnje za priznanje partizanstva, naj se čim prej javijo na sedežu v ul. Montesano 42.

Nemudoma naj se zglasijo tudi letniki 1926-27 in 28 in bivši partizani. Prošnje bodo važna sporočila glede predelje, ki jo lahko predložijo pristojnim župustvom za oprostitev vojske službe.

Obvestila
Včeraj sta gospodinj 19-letna Stefanija Leban iz ul. Formica in Bramo Marija por. Morassi prijavili goriški policiji, da sta izgubili osebni izkaznici.

ISTRSKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA PRIMORSKEGA DNEVNIKA V KOPRU - ULICA C. BATTISTI 301/a PRITL. - TEL. 70

SIAU v Kopru polaga obračun

Današnja okrožna konferenca SIAU bo poročala o svojem delu ter dala smernice za bodoče

Danes je v Kopru okrožna konferenca SIAU, ki ima v glavnem namen položiti račun o svojem delu v zadnjih mesecih in dati delegatom nove smernice za bodoče nalogo.

Lahko trdimo, da je stala SIAU v koni B v zadnjem času pred težkimi odločitvami, da je preživela v tej dobi veliko preizkušnjo in da so tako ona, kakor tudi njeni voditelji vzhili iz te borbe kot zmagovalci! Na zunan je utrpela SIAU tu in tam sicer neizbežne osebne izgube, toda na znotraj je svoj položaj vsekakor utrdila. Malenkostne izgube zaznamuje edino v nekaterih obalnih krajih, nasprotno pa je postalo zaledje še borbenije in odločnejše pri izvedbi zadanih si ciljev.

Kdor je zasledoval poročila o delovanju naših prosvetnih gospodarskih, političnih in masovnih organizacij v koprskem in bujskem okraju, je mogel in moral spoznati, da je ogromna večina kmetsko-delavskih množic odklonila vsako cepitev enotnosti politične fronte v koni B. Ostala je na svoji prejšnji pozitivni liniji.

Tako leži pred nami naravnost gigantsko delo istrskega ljudstva, ki ga je izvršilo od osvoboditve sem kljub stoterim ranam iz zadnje vojne in velikim žrtvam na življenjskih in materialu. V okviru dvomesečnega tekmovanja pa se trudi z obnovo svojih domov in vasi naravnost z mladinskimi zanosom in z vedno pripravljeno na nove žrtve! To spontanost in prednost skupni stvari izkazuje brez razlike na narodnost, spol in starost vse prebivalstvo koprskega in bujskega okraja.

Ob dejstvu, da so prostovoljni delavci istrskih vasi in mest dosegli na tisoče delovnih ur, popravili toliko kilometrov cest in potov, nakopali na tisoče kubičnih metrov kamena, peska, zemlje, popravili toliko hiš, da gradijo toliko zadržalnih domov, občutimo vsekakor, da bi bilo samo za trenutek v dvomu, da ne dela prav in ako bi gojilo le trohico neupanja proti političnemu vodstvu SIAU.

Toda kmet in delavec znata ločiti uspehe od samih besed. Njima ni vseeno, če hodita in vozita po slabi poljski poti in cesti, če za pol podro brv ali most, ali če vas nima vodnjaka, še ostane hiša še naprej-podrtja itd. Kmet in delavec dobro ločita razliko ždeti še naprej

Okrožna komisija za pregledovanje ter licenciranje plemenskih bikov je izvolila komisijo strokovnjakov, ki bo imela nalogo, pregleda ti vse plemenske bika celotnega istrskega teritorija. Po pregledu bo komisija izdala svoje mnenje, odnosno licencirala vse odgovarjajoče bika, in sicer bo licencirala v teritoriju severne Istre, omejene z reko Dragelgono, bika sivozrjav pasme, na južnem kraju pa podolsko-istrsko pasmo.

Vsi lastniki bikov, starejših od 10 mesecev, naj so to javne bika, korejske postaje ali privatniki, morajo, ako hočejo uporabljati svoje bika za oplodjevanje, dostaviti prošnjo preko krajevnega, odnosno mestnega LO na svoj pristojni okrajni kmetijski osek. Ta pa jo mora dostaviti okrožnemu kmetijskemu oddelku v potrditev. V tej prošnji morajo navesti: 1) V tej primček ter bivališče lastnika, 2) ime pasmo in starost ter barvo, 3) v kakšno svrhu bo bik uporabljen.

Komisija bo licencirala vse bika, ki bodo uporabljeni pri javnih bika korejskih postajah in za privatnike. Niše ne sme uporabljati bikov za oplodjevanje, tako nima za to dovoljenja. Vhi licencirani biki bodo morali biti v 15 dneh po pregledu morali ali zaklani, za kras nosijo odgovornost lastniki sami. V istem roku mora lastnik dostaviti okrajnemu kmetijskemu oddelku potrdilo živinodravniku, da je bil bik rezan, odnosno od podjetja «Istra-

Velik ljudski tabor v Sovodnjah

Nedelja bo zbrala v Sovodnjah vse vrste fizikulturnih tekmovalcev, pevske zборе in celo balelne skupine

Vse slovensko ljudstvo posebno pa mladina se pripravlja na «ljudski tabor», ki bo vršil v nedeljo 26. t. m. v lepi obaški vasi Sovodnje. Po vseh slovenskih vaseh se mladinci in mladinke že dalj časa vadijo, da bodo njihove sposobnosti pokazali na fizikulturnih tekmah, ki spadajo v program tega dne vsejudskega rajanja. Mladinci in mladinke, ki so tekmovali na I. mladinskem kongresu v Standrežu si dnevno prizadevajo pritegniti v njih ekipe čim več mladine, tako da bo fizikulturni nastop res veličasten.

Vsakemu fizikulturniku bo na ta dan omogočeno pokazati svoje sposobnosti. Ljudski tabor bo poleg tega tudi mogočna manifestacija prosvetnega udejstvovanja. Predvideno so nastopi pevskih zborov in ples.

Pričetek bo ob 14. uri in kot prve so napovedane spornitve tekme s sledečim sporedom:

- 1) Brzotek za moške na 100 m, na 60 m za ženske in najmlajše.
 - 2) Skok v višino in daljavo za moške in ženske.
 - 3) Met krogla za moške in ženske.
- Ze prej pa bodo kolesarji startali iz Sovodnj preko Gabrij v Dobrodu in nazaj v Sovodnje; prevozniki bodo približno 25 km. Na sporedu je tudi tek čez drn in strn na progi dveh kilometrov. Zjutraj ob 10. uri pa se bodo pričele tekme v balincaju na starih igriščih.

Sledil bo pevski koncert, katerega se bodo udeležili pevski zbori iz Sovodnj, Standreža, Podgore,

„Kmetnaproza“ in kmetijsko zadržno gospodarstvo

ISTRA
Malj in srednji kmet si čisto ne moreta nabaviti potrebnih strojev za obdelavo zemlje in gojiti plemenjake na svojih malih posevstvih. Zato so poklicane ravno kmetnaproze kot gospodarske organizacije malih in srednjih kmetov.

Kmetnaproze lahko nabavijo po nižjih enotnih cenah (vezanih cenah) stroje in orodje za skupno potrebo svojih članov. Te stroje izposojajo zadrge svojim članom proti primerni odškodnini, po možnosti tudi ne članom, ali ti morajo plačati večjo odškodnino.

Kake stroje naj si zadrge nabavijo, je odvisno od krajevnih potreb. Ponekod se rabijo stiskalnice za vino, drugod mlinci za grozdje, potem mlatilnice, traktorji, plugi, brane, da celo vprezna živina in vozovi, mali kamioni za prevoz mleka in drugih pridelkov.

Ce bo zadrge imela plemenjake, bo tudi laže in bolj pazila, da bodo plemenjaki zdravi. To velja za bika, merjase, žrebce in ostale pasme domačih živali (ovce, koze, kunce in perutnino).

V vsaki vasi imamo skupna občinska zemljišča. Del istih bi morali odstopiti zadrugam, da na njih postavijo zadržno gospodarstvo kar bi bilo v korist vsem kmetovalcem določenega kraja.

Ako ni drugih hlevov na razpolago, bi se moral na tem zemljišču zgraditi predvsem hlev za plemenjake in drugi potrebni prostori. Zemljišče bi se obdelalo in zasadilo ter posejalo za krmo plemenjakov. Obdelava zemljišča bi bila v upravi kmetnaproze, a delati bi malj in srednji kmetje, ki ne morejo živeti samio od svoje zemlje.

Letošnja stiska s prašičerje je pokazala potrebo, da se redijo plemenjaki. Kdo je bolj poklican, da odpravi ta nedostatek, če ne ravno kmetnaproze. Koliko cenejši bi bili prašiči in, kar je glavno, bolj zdravi. Kmetovalec bi vedel, katere pasme prašiča bo kupil in se more zanešati, da je prašič zdrav.

Zadruga bi morala tudi skrbeti, da se v vasi postavi zadržni

Gradnja zadržnega doma v Vanganelu

UREDNIŠTVO: ULICA MONTECCHI št. 6, III. nad. — Telefon št. 93-808. — UPRAVA: ULICA R. MANNA št. 29 — Telefon 27-847 in 27-947. OGLASI: od 8.30-12 in od 15-18, tel. 27-847. Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 40, finančno-pravni 60, osmrtni 70 lir.

NARODNINA: Cena A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600 lir; Cena B: 144, 414, 792, 1440 jugovir; FLR: 65, 165, 330, 650 din. Poštni tekoči račun za STO-ZVU: «Založništvo Primorski dnevnik, Trst 11-74»; za FLR: «Primorski dnevnik, Ljubljana 6-90601-19»